

Stara Fužina, 29. 8. 2025

ZADEVA: Pobuda za razglasitev Praznika Triglava kot državnega praznika

Triglav je najvišji vrh Slovenije, temeljni simbol našega Slovenstva ter del našega grba in zastave.

Letos praznujemo 130 let, odkar je Jakob Aljaž postavil stolp na vrhu Triglava. Jakob Aljaž je bil duhovnik in izobraženec. Njegovo razumevanje položaja Slovencev konec 19. stoletja v monarhiji – kjer se vse več naših prednikov ni več počutilo domače – je bilo z današnjega vidika samoumevno. In vendar je Jakob v takratnih časih ukrepal na povsem nesamoumeven način. Njegovo dejanje – ko je kupil vrh Triglava in postavil Aljažev stolp – stopa ob bok slovenskemu uporu zoper fašizem. Njegov stolp pomenljivo nosi simboliko slovenske samostojnosti. Nič od tega pred 130 leti še ni bilo "slovenski upor" – in vendar se je uprl zaradi slovenstva in ljubezni do gora. Verjetno se nikoli ni vprašal, čigav je Triglav. Vedel je, da je naš. To še danes ve in čuti vsak Slovenec.

Zato predlagam, da Državni zbor Republike Slovenije razglasi 7. avgust za državni praznik. Na ta avgustovski dan je Triglav leta 1895 tudi uradno postal slovenski – s postavitvijo Aljaževega stolpa. Nov državni praznik naj ne bo tudi dela prost dan.

Spoštovani,

Dan Triglava si zasluži razglasitev za državni praznik iz številnih razlogov:

1. Odnos do kulturne in narodne identitete

S praznikom ozaveščamo o spoštljivem odnosu do kulturne in narodne identitete Slovencev, do narodotvorne mitologije kot odraza duha ter o neizmerni ljubezni Slovencev do naših gora. Aljaževa drzna poteza je dala dodatna krila slovenski narodni zavesti. To je bilo smelo dejanje vizionarja, ki je ubral svojo pot. Jakob Aljaž je tenkočutno razumel simboliko Triglava – tako kot pred njim Prešeren in še marsikdo. Njegov stolp kljubuje času, zavojevalcem in ideologijam. Danes je – tako kot si ga je zamislil – še vedno brezčasen. Naš Triglav in naše gore nas ob takšnem prazniku kar prosijo za poklon naravi, človeku, narodu in vzdržnosti.

2. Odnos do naše dediščine in goriškega turizma

Praznik – Dan Triglava – naj postane primer spoštljivega upravljanja z dediščino in goriškim turizmom v Julijskih Alpah. Po naravovarstveni skrbi za naš gorski svet tak praznik kliče po

sporočilih o spoštovanju in razumevanju tega krhkega sveta naših gora – tako biotske pestrosti kot tudi osveščanja in uravnavanja invazivnega obiska. Triglav je v našem grbu in v splošni zavesti vsakega Slovenca. Navdaja nas z ljubečo spoštljivostjo, in vendar se – ob obremenjujočih vplivih turizma – ta spoštljivost danes izgublja. Zato potrebujemo praznik in vsakoletne medijske vsebine, ki bodo nas in tuje goste seznanjale s spoštovanjem do našega Triglava kot nacionalnega simbola.

Predvsem pa naj takšen praznik simbolično opominja, da je Triglav srce slovenskega naroda in Slovenije, Triglavskega narodnega parka ter območja UNESCO MAB.

Spoštovani,

če vsak Slovenec zamiži in si izreče »Triglav«, ga bo prešinilo intimno doživljanje osebnega odnosa do našega stoletnega mitološkega vrha. Tak simbol Slovenstva si zasluži razglasitev za državni praznik.

Upam, da vam lahko svojo pobudo v prihajajočih tednih predstavim tudi osebno in da še v tem mandatu začnemo s postopki sprememb novele zakona o praznikih in dela prostih dnevih.

S spoštovanjem,
Marko Viduka

